

Versterking landbouw vraagt om innovatie, niet om minder concurrentie

Nederland is de op een na grootste voedslexporteur ter wereld. Daar zijn we trots op. Maar voor deze motor van onze economie dreigt gevaar nu Europarlementariërs de problemen in de Europese landbouw niet oplossen maar lijken af te wentelen op de consument.

Op dit moment wordt er in Brussel een felle strijd gevoerd over de modernisering van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB).

Sinds het verdrag van Lissabon heeft het Europees Parlement het recht om mee te beslissen over het Europese landbouwbeleid. Met het indienen van 8000 wijzigingsvoorstellen zeggen Europarlementariërs, aangevoerd door de Fransman Dantin, nee tegen vernieuwing en concurrentie in de landbouw. Het lijkt er op dat zij terug willen naar een beleid dat de producent beschermt ten koste van de consument.

De agrariër moet zijn boterham goed kunnen verdienen. Niet door steeds meer steun te krijgen of door het maken van productieafspraken om de prijs op te drijven. Maar door te vernieuwen en te investeren. De Europese Commissie wil dit stimuleren door boeren meer ruimte te geven om samen te werken binnen producentenorganisaties. Zo versterkt de boer zijn positie tegenover de machtige supermarkten. Producentenorganisaties mogen dan in alle agrarische sectoren worden opgericht. De Commissie wil dat de concurrentieregels (en de al bestaande uitzonderingen daarop voor de agrarische sector) worden nageleefd.

De landbouwcommissie van het Europees Parlement wil de producentenorganisaties meer bevoegdheden geven om prijs- en productieafspraken te maken en pleit ervoor het quotabeleid voor wijn en suiker te handhaven. Dit is slecht voor Nederlandse land- en tuinbouwers omdat die sterk afhankelijk zijn van de export en fors geïnvesteerd hebben. En het is slecht voor de innovatie- en concurrentiekracht van de Nederlandse en Europese economie. Ten slotte is het vooral slecht voor de Europese (en mondiale) consument omdat de toch al sterk stijgende voedselprijzen verder zullen oplopen. Het Europees Parlement en de Europese Raad moeten er uiteindelijk een oordeel over geven. Gelet op de belangen van onze agrarische sector moeten we een geluid laten horen dat we deze weg niet op moeten.

De Europese mededingingsautoriteiten hebben dit geluid onlangs ook laten horen. Het versoepelen van de mededingingsregels, een oproep die we in Nederland ook nog wel eens horen, raden zij af. De Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) krijgt vaak tips en signalen over prijsafspraken en ondernemers die met opzet productie uit de markt halen om de prijzen op te drijven. Vorig jaar heeft de NMa producenten van zilveruien en paprika's beboet die jarenlang de productie kunstmatig laag hielden of prijsafspraken maakten. Deze week maakte de NMa een boete bekend voor zeven uienproducenten wegens een kartel.

Het is goed om ons te realiseren dat iedere inwoner van de EU per jaar al ruim €15 voor de landbouwsector betaalt via de EU begroting. Het is niet acceptabel dat consumenten extra geld moeten betalen doordat producenten onderling afspraken maken. Een versoepeling van de concurrentieregels zoals nu in het Europese parlement wordt bepleit, geeft dergelijke afspraken ruim baan. Daarmee los je de problemen in de Europese landbouw niet op. Je wentelt ze af op consumenten, vernieuwende Nederlandse agrariërs en op Nederland als exportland.

Jarig van Sinderen
Chief Economist NMa